

[Gert Petersen]

målestok, som ikke kan sammenlignes med kulminekatastrofer, men kun med, hvad vi kender fra de frygteligste krige, menneskeheden har oplevet.

Måske gør det ikke indtryk på dem, der stadig søger udveje og undskyldninger for atomkraft, men selv de må erkende, at en sådan mangel på driftssikkerhed i hvert fald er aldeles uøkonomisk. Begivenhederne på Tremileøen vil helt givet føre til voldsomt skærpede sikkerhedskrav dér, hvor man har været så uheldig at basere energiforsyning på atomkraft, og det vil sige, at energiforsyningen bliver langt mere kostbar end forudset, og at man må afskrive milliardbeløb som fejlinvesteringer. Hvis risikoen for hundredtusinder af menneskeliv ikke kan gøre indtryk, så må dette: de kolossale økonomiske tab, da vel i det mindste gøre indtryk.

Alt det kommer så oven i det, vi med sikkerhed vidste i forvejen, nemlig at problemet med hensyn til anbringelsen af det højaktive giftige affald stadig ikke er løst, at knapheden på uran med sikkerhed vil fremtvinge overgang til formeringsreaktorer i mange lande og dermed produktion af plutonium, som igen er velegnet til fremstilling af atom-bomber, og at de enorme civile og militære risici, der følger er forbundet med a-kraftproduktion, med nødvendighed vil føre til sådanne bevogtnings- og sikkerhedstjenester, at vi nærmer os politistaten.

Af disse mange grunde bør vi være glade for, at vi har været, om jeg så må sige, bagud med atomkraft. Folk i mange andre lande vil se på Danmark med voksende misundelse, fordi vi i virkeligheden er forud for deres situation. Men vi skal selvfølgelig ikke hvile på laurbærene. Vi skal totalt stryge a-kraften som en af strengene i vort kommende energiforsyningssystem; vi skal søge andre veje.

Her er det ikke nok nu i dag, som vi har hørt det, at tale pæne ord om de vedvarende energikilder. Ord gør det ikke, nej, det er på dette område, de økonomiske midler skal sættes ind. Selv i USA har de forstået det. Dér regner man med gennem en passende indsats at kunne nå frem til at dække 1/5 af energiforbruget med vedvarende energikilder om godt og vel en snes år.

Vi, der er så heldige at være fri for atomkraft, bør da gå endnu mere effektivt til værks. Gennem et system af opmuntringer og

indgreb må vi styre udviklingen i den retning. Solen, vinden, jorden og de biologiske processer må for alvor ind i energiplanlægningen og gøres til stærke og afgørende strenge i energiforsyningssystemet.

Samtidig må der sættes en stopper for det frådseri med energi, som vi oplever. Der er netop kommet en rapport fra Danmarks tekniske højskole, Jørgen Nørgaard-rapporten, som siger noget om, hvor kolossalt meget der kan spares, uden at det går ud over den tilvante levestandard. Den blinde vækst i energiforbruget, som jeg nok synes regeringen til en vis grad stadig væk kalkulerer med, er urimelig og utilstedelig.

Men selvfølgelig vil det da koste noget – det ville a-kraften jo i øvrigt også have gjort – og det kan da godt være, overgangen til vedvarende energi bliver noget dyrere i første omgang, men på længere sigt vil det være afgørende, at de energikilder, jeg her taler om, er udtømmelige og dermed er billige.

Men prisen for overgangen må betales, det skjuler vi ikke, og derfor har socialistisk folkeparti foreslået en råolieenergiavgift, som sammen med andre indtægter kan danne basis for en fond, der årlig vokser med ca. 4 mia kr., som må øremærkes til udvikling og anvendelse af vedvarende energi, til isolering og andre energibesparelser og til fremme af genbrug.

En virkelig massiv indsats til fremme af vedvarende energi rummer en stor udfordring til videnskaben også herhjemme, men det er en folkelig udfordring, en udfordring, der forudsætter et tæt samspil mellem hundreder, ja, tusinder af folkelige initiativer og videnskabelig ekspertise og vilje til at bane nye veje, altså en indsats, der i ordets egentligste forstand er demokratisk, til gavn for en demokratisk udvikling.

Den kan man sammenligne med a-kraftteknologien, som nødvendigvis må være elitestyret. Forleden bragte svensk fjernsyn en samtale med en af de topansvarlige for Polens atomkraftværker. To af hans bemærkninger gjorde et uforglemmeligt indtryk på mig. Han sagde: »Politiker kan enhver blive, men a-kraftvidenskabsmand og -tekniker kan kun de allerdygtigste blive«, hvormed han mente, at så skal politikerne bare gøre, som a-kraftteknikerne siger. Han sagde også – og det var den anden bemærkning, der virkelig brændte sig ind i mit sind –: »Det kan da